

Elment az iskolateremtő erdész

Messze Kanadában, kilencvenegy éves korában érte a halál. Roller Kálmán, a soproni erdészeti kar volt dékánja itt-hon évtizedeken keresztül a viták keresztüztüében állt. Mintha kívárta volna az elismerést, a megbecsülést soproni egyetemétől, amit végül tavaly decemberben, a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának Egyetemi tanácsa 25:3 arányban megszavazott neki, azaz a soproni egyetem díszpolgári címét. A kitüntetést azonban már nem vehette át, mert ahogy az Erdész Himnusz befejező strófája is mondja: „Ha ballag már a vén idő az ősi lombokon, / Eltávozóban int felém szerelmem s életem. / Örökre nyugalmat ad az erdő énnekem.”

Sorsa annak a több százezer magyarnak a sorsa, akik kényszerűségből menekültek Nyugatra a negyvenes évek végén, majd 1956 után. A forradalom Sopront sem hagyta érintetlenül. Az Erdőmérnöki Főiskola és más egyetemek hallgatói, oktatói már október 22-én megalakították az egyetem forradalmi tanácsát, és az erdészeti kar dékánjának Roller Kálmánt választották. De amikor a szovjet tankok 1956. november 4-én beözönlöttek Magyarországra, Sopron város forradalmi diáksága és oktatói, bár egy darabig ellenálltak, egy részük emigrálni kényszerült. Roller Kálmán dékán együtt tartotta a menekülő egyetemi ifjúságot, és Kanadában, Vancouverben, az otthont adó British Columbia Egyetemen többekkel megalakította az erdészeti magyar egyetemet.

S ez volt Roller professzor legnagyobb „bűne”. Még a rendszerváltás után is azzal vádolták, hogy példát mutatott a hallgatóknak a haza elhagyására, és úgymond „kilopta” a tudást külföldre. Holott nem tett mást – Benkő Géza soproni öregdiák, erdőmérnök szerint is –, mint életet mentett, s az átlagon felüli pedagógus kitűnő mérnököt képzett, máskülönben ezek a diákok elpusztulhattak volna a szovjet tankok lánctalpai alatt. Roller Kálmán és oktatótársai a selmechányai és a trianoni békeszerződés után a kényszerből

Sopronba áttelepült erdészeti egyetem tudásanyagát használták fel és népszerűsítették a szintén erdőségeket óvó és szakszerűen kitermelő észak-amerikai államban.

A hűség városához, Sopronhoz méltóan külföldön sem feledték a múltat, nem tagadták meg a hagyományt. Nem is kellett tehát szé-

gyenkezniük, mert az 1962-ig működő magyar egyetem több nemzetközileg elismert tanárt, világhírű erdőmérnököket adott a világnak.

Volt tanítványai és jó néhány soproni szerint is ez volt Roller Kálmán elévülhetetlen érdeme. Vancouverben Roller Kálmán megkapta a díszdoktori címet, és 2002-ben az Orbán-kormány javaslatára Mádl Ferenc köztársasági elnöktől átvehette a Magyar Köztársaság Érdemrend tiszti keresztyét. A tavaly kilencvenedik életévét betöltő tudósnek legnagyobb fájdalma mégis az volt, hogy a megbecsülést jelentő díszdoktori címet nem kapta meg szeretett egyetemétől. Több diákból lett pro-

fesszor szerint mindez politikai okokra vezethető vissza. Ennyi év után azonban megtört a jég, és az utolsó pillanatban megérkezett a várva várt elismerés. Sokat tett az elismertetésért a Kanadában élő Benkő Géza erdőmérnök, több külföldön élő tanítvány, Sopron város polgárai, Rumpf János egyetemi tanár és nem utolsósorban lapunk, a Magyar Nemzet, amelynek hasábjain ebben a témában jelent meg 2002. április 19-én írás a méltatlanságról Üdv az erdésznek? címmel.

Mit is mondhatnánk? Rendeződtek a dolgok. Igaz, ez megtörténhetett volna közvetlenül a rendszerváltás után is. Miért kell mindig várni egy élet munkájának a dicséretével a halál pillanatáig? Álljon itt Roller Kálmán professzor egyik vallomása az emberi tartásról, amely a végső megnyugvást is jelenti: „én mindig erdész voltam tetőtől talpig. Célom mindig az volt, hogy erdőket, erdészeket és új fákat hozzak létre. Az erdő az egyetlen dolog a világon, ami örök. Az mindig örök. Ott nincs múlt, nincs jövő, az örök. Most már egy öreg erdész vagyok. Nekem volt 140 gyermekem (végzett növendékei – S. I.), meg az én négy fiam és 12 unokám és a fám. Ez az én személyes teljesítményem.”

Stefka István
(Magyar Nemzet)

Kitaibelia különszám egy kiváló erdész-botanikus emlékére

A Debreceni Egyetem TTK Növényzeti Tanszéke által kiadott rangos botanikai folyóirat emlékszámmal búcsúzott a múlt évben elhunyt kiváló erdész-botanikustól, *dr. bc. dr. Csapody Istvántól*.

A bevezető írások Csapody István munkásságát értékelik, szakirodalmi bibliográfiát közölnek (*Bartha D.* munkája), majd személyes emlékeket idéznek magyar (*Szodfridt I., Andrássy P.*) és osztrák (*Wendelberger, Hübl-Zukrigl*) botanikusok tollából, végül számos dolgozatot közölnek botanikai adatokkal, természetvédelemmel összefüggésben. Ebben az összegyűjtött formában döbbenhetünk rá arra a gazdag és értékes munkára, amit az elhunyt hat évtizedes – botanikai és erdészeti – tevékenységével alkotott. Távozása szomorú úrt eredményezett, szakmai tudá-

sát fájón nélkülözzük és derűs szellemét gyakran felidézzük. Alakja elevenen él szívünkben, sokoldalú tudása, becsületessége, meggyőződésének alku nélküli vállalása mindannyiunk számára követendő példa.

Ismertette: **Dr. Szodfridt István**

Haldoklik a világ tüdeje

Negyven százalékkal gyorsult az erdőpusztulás a braziliai Amazóniában a környezetpusztítás és az erdőirtások eredményeképpen. A világ legnagyobb esőerdejének pusztítása ellen a környezetvédők azonnali intézkedéseket sürgetnek.

(www.greenfo.hu)